

Richtlijn 'Langdurige klachten na COVID-19' gepubliceerd

Op initiatief van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), de Federatie Medisch Specialisten en de Long Alliantie Nederland (LAN) is de multidisciplinaire richtlijn Langdurige klachten na COVID-19 versneld ontwikkeld. De richtlijn geeft antwoord op vragen over diagnostiek, begeleiding en behandeling van patiënten met langdurige coronaklachten en patiëntenvoorlichting. Minister Kuipers van VWS nam de richtlijn op 22 maart in ontvangst. 'Deze richtlijn helpt zorgverleners om patiënten met langdurige klachten na corona beter te begeleiden en behandelen. Ook bevordert het de erkenning en herkenning van dit ziektebeeld, heel belangrijk dus! Mooi om te zien hoe hier multidisciplinair aan is gewerkt door verschillende partijen', aldus de minister.

Bij de ontwikkeling van de richtlijn waren in totaal 26 veldpartijen uit de gezondheidszorg actief betrokken. Selma Tromp, neuroloog en bestuurslid Federatie Medisch Specialisten: 'Een waardevolle samenwerking waarbij veel verschillende expertises zijn samengebracht en alle partijen zich maximaal hebben ingespannen om deze richtlijn zo snel mogelijk te realiseren.'

Aanbevelingen

De richtlijn beschrijft op basis van de laatste inzichten de zorg aan patiënten die na een coronabesmetting langer dan vier weken klachten houden zoals vermoeidheid, benauwdheid, minder goed ruiken of proeven, problemen met bewegen en concentratieproblemen. Zo komt aan bod welke aanvullende diagnostiek zinvol is, en wanneer een patiënt in aanmerking komt voor paramedische herstellende zorg of psychologische zorg. In de richtlijn is veel aandacht voor afstemming en samenwerking tussen zorgverleners, zodat patiënten beter geholpen kunnen worden. Huisartsen en medisch specialisten hebben samen gekeken wanneer patiënten beter naar de huisarts of naar het ziekenhuis kunnen gaan. Voor de tweedelijns zorg wordt ook beschreven hoe de gezondheidsstatus van de patiënt in kaart kan worden gebracht. Daarnaast komt aan bod welke specialismen bij voorkeur betrokken zijn bij het multidisciplinaire overleg.

'Op de werkvloer bestaat veel behoefte aan handvatten over dit onderwerp', aldus longarts Monique Reijers die als één van de werkgroepvoorzitters betrokken was bij de ontwikkeling van de richtlijn. 'We willen deze patiënten de best mogelijke zorg bieden met de kennis die we nu hebben.' Jako Burgers, huisarts en hoogleraar Nederlands Huisartsen Genootschap, vult aan: 'We weten zeker nog niet alles, er is nog veel onderzoek nodig. De komende tijd blijven we leren en de nieuwe kennis en ervaringen nemen we mee bij updates van de richtlijn.'

Voor de patiënt

Het patiëntperspectief heeft een belangrijke plek gekregen, zowel in de richtlijn als bij het ontwikkelen van patiënteninformatie. Op [Thuisarts.nl](https://thuisarts.nl) staat informatie uit de richtlijn in begrijpelijke taal: er zijn acht situaties beschreven waar je als patiënt mee te maken kunt krijgen na COVID-19. Deze informatie is binnenkort ook beschikbaar op [Coronaplein.nu](https://coronaplein.nu). Longfonds leverde samen met ervaringsdeskundigen veel input vanuit het patiëntperspectief bij de richtlijn. Directeur Michael Rutgers: 'We zijn blij met de komst van deze richtlijn, die zorgverleners op weg helpt om mensen met langdurige klachten na COVID-19 beter door te verwijzen. En hiermee de juiste zorg op het juiste moment te geven.' Longarts Hans in 't Veen, werkgroep lid namens de longartsenvereniging NVALT en bestuurslid bij Long Alliantie Nederland (LAN): 'De richtlijn draagt bij aan bewustwording in de maatschappij dat mensen die klachten houden na COVID-19 onze aandacht blijvend nodig hebben.'

Over de richtlijn

De richtlijn is bedoeld voor zorgverleners en te vinden op de NHG-richtlijnenwebsite en als onderdeel van de richtlijn COVID-19 op de Richtlijnen-database van de Federatie Medisch Specialisten. Het

Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten en het NHG hebben het traject begeleid, met financiering van ZonMw en de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten. Binnenkort komt er een e-learning voor zorgprofessionals beschikbaar over deze richtlijn en wordt er een webinar georganiseerd.

- **Bekijk de richtlijn: [Richtlijndatabase van de Federatie Medisch Specialisten](#) of [NHG-richtlijnenwebsite](#)**
- **Bekijk de patiënteninformatie op [Thuisarts.nl](#)**